

به نام خدا

مهارت پذیرش اشتباه و اصلاح آن (مهارت هفته چهارم دی ماه ۲۰ الی ۲۶ دی ماه ۱۴۰۴)

راهنمای والدین دانش آموزان دوره ابتدایی دبستان و پیش دبستان رشد فرهنگ

مقدمه

اولیای گرامی،

دوران دبستان، پایه گذار شخصیت، نگرش و مهارت های اساسی زندگی فرزندان ماست. در این سال ها، کودکان فقط خواندن و نوشتن و حساب کردن را یاد نمی گیرند، بلکه می آموزند چگونه با خود، دیگران و خطاهایشان برخورد کنند.

یکی از مهم ترین مهارت هایی که اگر در همین سنین آموزش داده شود، آثار آن تا بزرگسالی باقی می ماند،

مهارت پذیرش اشتباه و تلاش برای اصلاح آن است.

مدرسه ی ما در کنار آموزش های درسی، بر تقویت این مهارت تمرکز دارد و همراهی خانواده ها نقش بسیار مهمی در موفقیت این مسیر دارد.

اشتباه در نگاه کودک دبستانی

کودکان دوره ابتدایی معمولاً اشتباه را مساوی با «بد بودن» می دانند.

برای آنها:

• اشتباه کردن یعنی ناراحت شدن والدین

• اشتباه کردن یعنی دعوا یا تنبیه

• اشتباه کردن یعنی دوست داشتنی نبودن

به همین دلیل، بسیاری از کودکان:

- اشتباه خود را انکار می کنند
 - تقصیر را گردن دیگران می اندازند
 - یا از ترس واکنش بزرگ ترها، حقیقت را پنهان می کنند
- در حالی که اشتباه، بخش طبیعی یادگیری کودک است؛ درست مانند زمین خوردن هنگام یاد گرفتن راه رفتن.
-

چرا پذیرش اشتباه برای کودکان سخت است؟

پذیرفتن اشتباه برای کودکان دبستانی دشوار است چون:

- هنوز مهارت کنترل احساسات را به طور کامل یاد نگرفته اند
- به تأیید بزرگ ترها وابستگی عاطفی دارند
- قضاوت والدین و معلمان برایشان بسیار مهم است
- تجربه های قبلی سرزنش یا مقایسه در ذهنشان مانده است

اگر کودک احساس کند بعد از اشتباه:

- دوست داشته نمی شود
- تحقیر می شود
- یا فقط تنبیه می شود

به جای پذیرش اشتباه، از آن فرار می کند.

نگاه درست ما به اشتباه

لازم است به کودک بیاموزیم که:

- همه اشتباه می‌کنند
 - اشتباه کردن طبیعی است
 - مهم‌تر از اشتباه، تلاش برای درست کردن آن است
- وقتی کودک بفهمد اشتباه، پایان راه نیست بلکه شروع یادگیری است، جرئت پذیرش آن را پیدا می‌کند.
-

نقش بسیار مهم والدین

در دوره ابتدایی، والدین مهم‌ترین الگوی رفتاری کودک هستند. کودکان به رفتار ما نگاه می‌کنند، نه فقط به حرف‌هایمان.

وقتی کودک می‌بیند پدر یا مادر:

- اشتباه خود را می‌پذیرد
 - عذرخواهی می‌کند
 - برای اصلاح تلاش می‌کند
- او هم این رفتار را یاد می‌گیرد.
- مثال‌های ساده اما اثرگذار:

- «مامان امروز اشتباه کردم، باید بیشتر گوش می‌دادم».
- «بابا حواسم نبود، حق با توست».
- «بیایید با هم درستش کنیم».

این جمل‌ها برای کودک، درس مسئولیت‌پذیری هستند.

مراقب کلماتمان باشیم

کودکان دبستانی به شدت تحت تأثیر کلمات ما هستند.

برچسب‌ها، به راحتی در ذهن آن‌ها حک می‌شود.

✗ جملاتی که اعتماد به نفس کودک را تضعیف می‌کند:

- تو همیشه خراب می‌کنی

- چقدر بی‌دقتی

- از تو بعیده درست انجام بدی

☑ جملاتی که به اصلاح کمک می‌کند:

- این کارت اشتباه بود

- این بار حواست پرت شد

- می‌تونی دفعه بعد بهتر انجامش بدی

ما باید به کودک بفهمانیم که رفتارش اشتباه بوده، نه خودش.

کسی که مرکز اشتباه نکرده، مرکز
چیز جدیدی را امتحان نکرده است.

آلبرت اینشتین

چگونه در خانه تمرین کنیم؟

۱. ایجاد فضای امن

کودک باید بداند که می تواند اشتباهش را بگوید، بدون اینکه بترسد.

۲. آرامش والدین

واکنش اولیه ی ما بسیار مهم است.

اگر عصبانی شویم، کودک فقط یاد می گیرد پنهان کاری کند.

۳. سؤال های ساده و کودک فهم

- چی شد که این اتفاق افتاد؟
- به نظرت الان چی کار می تونیم بکنیم؟
- دفعه بعد چطور بهتر می شه؟

۴. تمرکز بر جبران

به کودک کمک کنیم فکر کند:

- چطور می تواند عذرخواهی کند؟
- چطور می تواند اشتباهش را جبران کند؟

۵. تشویق تلاش

حتی اگر نتیجه کامل نباشد، تلاش کودک برای اصلاح بسیار ارزشمند است.

تفاوت تنبیه و آموزش

در دوره ابتدایی، هدف اصلی باید آموزش باشد، نه تنبیه.

تنبيه شديد:

- ترس ايجاد مى كند
- مسئوليت پذيرى را كاهش مى دهد
- پنهان كارى را افزايش مى دهد
- در حالى كه آموزش درست:
- كودك را به فكر وادار مى كند
- حس مسئوليت را تقويت مى كند
- اعتماد بين والد و فرزند را حفظ مى كند

همكارى خانه و مدرسه

مدرسه تلاش مى كند فضايى ايجاد كند كه دانش آموز:

- اشتباه خود را پذيرد
- درباره آن فكر كند
- براى اصلاح قدم بردارد

اگر همين نگاه در خانه هم تقويت شود، كودك پيام واحدی دریافت می کند و این مهارت در او نهادینه می شود.

سخن پایانی

اولیای گرامی،

فرزندان ما قرار نیست بی اشتباه باشند؛ قرار است یاد بگیرند با اشتباهاتشان درست برخورد کنند. با صبر، گفت‌وگو، الگوی رفتاری مناسب و همکاری خانه و مدرسه، می‌توانیم کودکانی تربیت کنیم که:

- مسئولیت‌پذیرند
- صادق‌اند
- و از تلاش برای بهتر شدن نمی‌ترسند

از همراهی ارزشمند شما سپاسگزاریم 🙏

امید که با کمک اولیا در آموزش مهارت‌های مورد نیاز فرزندانمان موفق باشیم.

دبستان و پیش دبستان رشد فرهنگ